

K V á n o c ů m 2 0 1 4

Z oken svého pražského bytu v Hostivaři vídám dospívající lesopark, jenž v dáli strmě spadá k vodní přehradě potoka Botiče. Tam a v několika vzdálenějších polesích jsem v důchodu sedmnáct let pracoval jako lesní dělník. Celkově jsem vysadil na sedm tisíc dubů, buků, habrů, borovic, lip, smrků, modřínů, jedlí, olší, vrb, javorů, bříz, dřínů, ptačích třešní nebo višní. Je radost pečovat o ně, vidět jak rostou. Se stromy, s rostlinami si rozumím. Mají svoje smysly, svoji mysl, svoji duši. Dorozumívají se bezprostředně, bez omezujících slov, pravdivě. Jejich vědomí dokáže okamžitě a neoslabeně pronikat čímkoli do jakékoli vzdálenosti. Takto hovoří i se zvířaty, s hmyzem, se skalami nebo s vodami. Promlouvají i k nám. Žel, již málo dnešních lidí vnímá jejich řeč. U nutných prořezávek či probírek, při kosení kolem cest jsem ničené rostlinstvo prosil o odpuštění. Když trhávám k sušení na čaj vrcholky nejvyšších a nejkrásnějších jarních kopřiv, v duchu se k nim přimlouvám slovy Ježíše: „Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“ (Mt 23,12)“

Také německý básník *Johann Wolfgang Goethe* pevně věřil, že veškerá příroda je oduševnělá. Indický fyzik a filozof *Jagadish Chandra Bose* navíc prohlašoval, že rostliny mají smyslovou soustavu, která je určitým způsobem srovnatelná s nervovou soustavou vyšších živočichů. Americký zahradní architekt *Luther Burbank* byl zase proslulý láskyplným rozmlouváním se svými rostlinnými miláčky a úžasnými pěstitelskými úspěchy. Prezident Filozofické výzkumné společnosti v Los Angeles *Manly Palmer Hall* charakterizoval tuto Burbankovu lásku jako „jemný způsob výživy, po které všechno lépe roste a bohatě plodí“. Byl přesvědčen, že naši rostlinní spolutvorové disponují více než dvaceti vjemy smyslů, které se zásadně liší od našich a že význam slov chápou telepaticky. *Cleve Backster*, příslušník CIA a poradce pro používání polygrafu, známého jako „detektor lži“ dokázal, že rostliny mají vlastnost rozlišovat mezi skutečnými a předstíranými úmysly, atd.

Vánoční podvečer chci strávit v hostivařském stromoví. Ve svých sedmdesáti sedmi letech jsem starší než ono. Stojí za zmínku, že například obří sekvoje v Jižní Kalifornii mají i tři tisíce let. Možná, že čerpají nějakou matérii, která z nich na sebe poutá oxid deuteria neboli těžkou vodu, jejíž nedobrovolné hromadění v tkáních přispívá k chorobám a ke stárnutí a tu potom vylučují. Mně stačí můj lesopark. Najdu třeba lípu, zuji se, obejmu ji, odevzdaně se k ní přimknu celým tělem a střídavě tvářemi, nosem a ústy, čelem. Potlačím myšlení, abych spočíval v přítomném okamžiku. Schopnosti stromů buď neupadají do zimního spánku, anebo se z něj podle své vůle probouzejí. Když strom člověku odjímá nemoc, chmury, strach či zlost a dodává mu životní sílu, zdá se, že ho uchvacuje, že jím točí jako vír. Dech se zrychluje a prohlubuje. Kdyby v té chvíli strom neobjímal tak snad upadne.

Nejstarší národy věřily v stromy světa, života a poznání, jsoucí uprostřed celého vesmíru, spojující různé říše bytí. Sumerský *Epos o králi Gilgamešovi*, který odmítl zemřít, zmiňuje prastaré libanonské cedry. Ještě dnes někteří indiáni Severní Ameriky nazývají stromy svými „stojícími bratry a sestrami“. Neboť lidi i stromy charakterizuje vzpřímenost, neboť tak jako naši předkové žili většinou na stále stejných územích, tak podobně stromy koření v půdě. Korunami jsou spojeny s kosmem, většinu odtud přijímaného odevzdávají svým kořením Zemi a opačně. Přímo a vstřícně vnímají i naše myšlenky. Dodnes když prý chudé selky na Antilách chtějí poslat z pole vzkaz svému muži nebo synovi ve městě, obrací se na strom a muž nebo syn přinese, oč ho požádaly.

Není fanatické kácení posvátných hájů a chamtivé drancování pralesů a lesů větším nebo dědičným hříchem, nežli požití ovoce z biblického stromu poznání? Při současném tempu těžby dřeva poslední tropický strom padne již za patnáct let. Není také toto vyznačením i našeho konce? Teolog *Jürgen Moltmann* napsal, že „*‘pokrok’ už není výrazem naděje jako v devatenáctém století, nýbrž osudem, k němuž se cítíme být odsouzeni.*“ Hloupě nedbáme varování biologů, že rostliny se útočně brání: „*Pyly a alergeny je napadáno zdraví a imunitní systém lidí. Invazivní rostliny vysušují řeky, zaplevelují obydlené oblasti - a v konečném výsledku ohrožují lidské životy.*“ Neomluvitelně opomíjíme proroctví indiánského kmene Cree: „*Teprve až pokácíte poslední strom, otrávíte poslední řeku a vylovíte poslední rybu, si uvědomíte, že člověk nemůže být živ z peněz.*“ Filozof *Franz Maria Wuketits* neostýchavě nazval člověka „přírodní katastrofou“. Při pohledu na některé satelitní fotografie Země si říkám, že jsme tu jako plíseň na božím chlebu, která již rozprašuje výtrusy ke hvězdám.

Na rozdíl od svědectví víry, pomyslíme na *Jošua ben Josefa, Ježíše Nazaretského*, jako na hluboce vzdělaného, neortodoxního a osvíceného člověka, eseje kumránského společenství, jenž některým slovům Tóry vrací dávné významy a jenž si vskutku závažně a činně uvědomuje obecnost bohočlověčenství. Možná přitom nahlédnu do jeho pravděpodobných rozjímání nad zvěstí o „udělání“ člověka Adama smíšením vloh našich polozvířecích předků a za bohy pokládaných a na boha povýšených bytostí ze zapomenuté sluneční oběžnice *Nibiru*, jež prý v daleko protažené elipse každých 3.600 let křížuje naši planetární soustavu, do jeho věrojatného pozastavení nad dvojitou šroubovicí dvou hádků, dochovávanou dodnes jako symbol lékařství a léčitelství, do tušení předsvětových záznamů, skrytých a čekajících v každém z nás, do rozjímání, zda námi *Stvořitel* nezkoumá sám sebe, zda s údivem neobjevuje další a další své schopnosti a nové možnosti, zda nepátrá po svém původu a nehledá smysl svého bytí, jestli není zvědavý, co je příčinou, co je nejvlastnějším základem a konečným cílem bytí, jestli se neptá co je za jeho obzorem a dál a dál anebo do jaké míry je předána jeho podoba nám, kteří i v dospělém věku samovolně toužíme po konejší v mateřské náruči, po ochraně mateřského lůna, po návratu do blaha v nevědomí či zapomnění.

Neuvažoval *Ježíš* svobodně také o tom, zda bytost v „*blescích, hromech a ohni*“, představivší se *Mojžíšovi* jako „*Jsem, který jsem*“, není jen nějakou hvězdnou bytostí, dílem *Původce či Stvořitele* hodnějšího tohoto tajemného označení, výsledkem pokusu vyšší ryzi samostatné mysle, která stále volněji nakládá i sama se sebou a která je natolik všemocná, že dokonce může platně rozhodnout „*Ať nejsem!*“ a jestli by tak spolu s ní beze zbytku nezanikl vesmír a nebesa? A co nebesa nebes? Krejčovský dělník *Gustav Bouju*, skutečný otec *Louise Pauwelse*, umíraje řekl: „*Nesmíme moc počítat s Bohem, ale možná, že Bůh počítá s námi.*“

Je snad nezvyklé nebo otevřenější uvažování vinou? A vůbec, činí nás viny horšími nebo lepšími? Hluběji nahlížím do sebe: Jak jsem často nedbal hlasu svého svědomí. Jak jsem s potlačovaným pocitem falše bystře nacházel důmyslné omluvy. Jak jsem se ptával: Cožpak jsem horší než ostatní? Naléhavěji si uvědomím, že ani teď nejsem podstatně lepší než dřív, že přes všechny své zahanbující výčitky nejsem schopen opravdově se kát, výrazněji se napravit, odčinit přestoupení božích přikázání, která ještě odčinit mohu. Avšak podle *Kněžského kodexu* „*ani pro svůj hřích člověk své bytí k obrazu božímu neztratil*“ (Gn 9,6). Nestálo by za zvážení, zda *spásné vykoupení* skrze *Ježíše Krista*, jenž na nádvoří jeruzalémského chrámu zpřevracel stoly penězoměnců, není jen propagační náboženský výmysl? Nepřipomíná snad samo slovo „vykoupení“ obchodní transakce, které bývají ziskovým kupčením? A není *kněžské rozhrěšení* neboli odpuštění hříchů, často jen pohodlnou, zdánlivou a jen dočasnou úlevou a neliší se od odpustků papeže Jana XXIII v podstatě jen bezplatností?

Jak svědčí aféra *VatiLeaks*, církve se od většiny světských podniků příliš neliší. Komorník papeže *Benedikta XVI. Paolo Gabriele* byl co nejpřísněji vyšetřován, označen za špiona, zatčen, obžalován, odsouzen a uvězněn kvůli vynesení spiklenecké korespondence vysoce postavených členů svatého stolce, svědčící mimo jiné o rozsáhlém úplatkářství a praní špinavých peněz, o zločinném kšeftování s vírou a věřícími. Přitom plně usvědčení představitelé vatikánské banky *IOR (Istituto per Opere Religiose)* a další, nebyli skutečně potrestáni, ani alespoň patřičně pranýřováni. A zatím komorník, člověk mírný, srdečný, téměř naivní, který se odvážně postavil proti kriminalitě v celé římskokatolické církvi, musel trpět v malé cele, kde pod stále rozsvíceným světlem nemohl ani natáhnout ruku. *Benedikt XVI.* tohoto zasloužilého muže sice osvobodil, ale vlastní zápas proti temným silám, soustředěným kolem zednářské lóže *P2* a řádu *Opus Dei*, ovládajících vatikánskou banku a celý Vatikán prohrál. Odstoupil a tím si údajně i zachránil život. Ano, téměř všude jde hlavně o peníze.

Vatikánská kauza je velmi podobná příběhu světského hrdiny *Juliana Paula Assange*, australského hackera a spoluzakladatele *WikiLeaks*, jenž například zveřejnil informace o podplácení prezidenta Keni *Daniela arap Moiho*, či v roce 2009 protokol *Climate-Gate*, a to spolu s bezpočtem e-mailů skupiny *Climatic Research Unit* z *University of East Anglia*, kterýžto ústav je zodpovědný za zfalšování údajů o počasí, vyvolávajícími celosvětový strach z oteplování podnebí a tak s kšeftováním s CO₂ nebo kompromitující vnitřní dokumenty *Baer Bank* anebo návrh tajné dohody mezi Evropskou Unií a USA o vyhodnocení a postoupení dat evropských bank Spojeným státům. Assange byl falešně obviněn ze znásilnění, je stíhán po celém světě a někteří důležití politici, hlavně američtí, otevřeně vyzývají k jeho zavraždění. Jak jde o nějakou nepravost, tak je to tajné.

Peníze, peníze. Peníze i přímo jako dárek pod vánoční stromek. Ale kolik lidí, včetně bankovních zaměstnanců ví jak to s penězi vlastně je? Například, že brzo po zrušení zlatého standardu mají emisní banky pouze mizivý díl poskytovaných úvěrů krytých zlatem, takže bankovky jsou většinou jen ošidné cedulky, nemající ani hodnotu papíru, na kterém jsou vytištěny anebo že elektronicky přenášena čísla, představující sumy peněz, jsou už většinou skutečně jen čísla, nemající ani cenu elektřiny spotřebované v převáděcích počítačích.

Ale když se lidé v USA chytli rozumu a začali mít v rukách raději zlato než katastrofálně znehodnocené peníze, tak prezident *Franklin Delano Roosevelt* dne 5.4.1933 v *novém zákoně o soukromém vlastnictví* jednoduše zlato zakázal. Držení většího množství drahého kovu v hodnotě vyšší než 100 amerických dolarů se najednou stalo ilegálním a občané ho byli přinuceni odprodávat za rázem nízkou cenu soukromé americké centrální bance FED. Prezident *Roosevelt* tehdy absurdně prohlásil: „*Dokud budou občané Spojených států privátně hromadit zlato a stříbro, je to vážným ohrožením míru, spravedlnosti a blahobytu Spojených států.*“ Následovalo prohledávání domácností, konfiskace nezákonného množství zlata a stříbra a někdy i věznění jejich majitelů.

FED doslova chrlil bankovky, až, jak píše *Michael Morris*, značně poškozoval i samotné Spojené státy americké, protože každý vytištěný a obíhající dolar byl vůči bankéřům dluhem USA, a úroky plus úroky z úroků neúměrně zatěžovaly obyvatelstvo, které následně muselo za to platit stále vyššími daněmi. Prezident *John Fitzgerald Kennedy* našel z této pasti východisko: 4. června 1963 umožnil svým nařízením *Executive Order 11110* vydávání vlastního „pravého“ amerického dolaru, krytého stříbrnými rezervami Ministerstva financí USA. Tak si vystačil i bez FEDu. „Neviditelná vláda“ bankéřů mu to zarazila hned v začátku. Dne 22. listopadu 1963 v texaském Dallasu nechala Kennedyho veřejně zastřelit. A další prezident *Lyndon Baines Johnson* se slovy: „*Stříbro je mezitím natolik cenné, než aby se mohlo využívat jako peníze!*“, musel čtyři miliardy nově vydaných „Kennedyho dolarů“ ihned stáhnout z oběhu. Ale nastávají vánoce; omlouvám se za ta neradostná odbočení.

Poznávacím znamením lidství je rozumová zvědavost. Avšak filozofování, tato mnohdy až očividná námaha mysli, nepřináší jen jakési uspokojení. Téměř každý výklad, každé odhalení, každé vysvětlení, každá odpověď je zdrojem nových, často tíživých otázek. Vybavuje se mi socha *Myslitele* od geniálního francouzského umělce *Auguste Rodina*. Duše přemýšlejícího vstupuje na nejistou půdu. Nevědomost ji už nechrání.

Kéž bych od stromů pobral i drobet jejich moudrosti, spočívající v prostém úsilí žít, v pokorném přijímání osudových slastí i strastí, v soustředění na vlastní bytí, v klidné trpělivosti se sebou samými, ve vznešené úctě k Rozsévači prvotností a v samozřejmé připravenosti na neodvratné.